

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2021-11-03 Nr. (4.5-82)-3-4757

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento nustatyta tvarka teikia derinti Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 2, 6, 7, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 18¹ ir 84 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XIII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymų projektai).

Įstatymų projektai parengti vykdant Lietuvos Respublikos XVIII Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 5.1.1 priemonę „Peržiūrėti ir pakeisti inovacinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus, siekiant kurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą, užtikrinti efektyvią inovacijų ekosistemos plėtrą ir sudaryti sąlygas prioritetinių ekonomikos sektorių proveržiui tarptautiniu mastu“ bei 2021 m. gegužės 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolo Nr. 23, 2 punktą, kuriuo Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavesta parengti ir pateikti Vyriausybei reikiamus teisės aktų dėl vieningos Inovacijų agentūros steigimo). Pagal Vyriausybės pavedimu patvirtintą Vienos inovacijų agentūros steigimo (inovacinės veiklos skatinimo funkcijų konsolidavimo) koncepciją planuojama, kad vienoje įstaigoje bus konsoliduotos su technologijų ir inovacijų politikos įgyvendinimu susijusios funkcijos, kurias šiuo metu vykdo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau – MITA), VŠĮ „Versli Lietuva“ ir VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra. Nurodytų įstaigų vykdomų funkcijų konsolidavimu siekiama sumažinti fragmentiškumą ir funkcijų dubliavimą bei sustiprinti strateginius agentūrų gebėjimus. Įgyvendinant koncepciją yra reikalingi ir inovacijų agentūros teisinės formos įtvirtinimo Technologijų ir inovacijų įstatyme (toliau – TI įstatymas) pakeitimai, nes viešojo įstaiga kaip teisinė forma yra pažangesnė, suteiksianti galimybę lanksčiau įgyvendinti su technologijų ir inovacijų skatinimu susijusias funkcijas. Taip pat, atsižvelgiant į atnaujintus Oslo vadove pateikiamus apibrėžimus ir siekiant išplėsti subjektų ir sričių, kuriose gali būti diegiamos / naudojamos inovacijos, aprėptį, TI įstatyme tikslinami sąvokų „inovacija“ ir „inovacinė veikla“ apibrėžimai. Kartu TI įstatymo pakeitimais bus sudaryta teisinė galimybė Mokslo, technologijų ir inovacijų tarybai padėti Vyriausybei koordinuoti ministerijų ir Vyriausybės įstaigų, kitų Vyriausybės įsteigtų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė, veiklą, siekiant strateginių, sisteminių ir tarpinstitucinių sprendimų, kurių reikia mokslo, technologijų ir inovacijų politikai formuoti ir įgyvendinti. Siekiant horizontalios mokslo, technologijų ir inovacijų viešojo reguliavimo srities koordinavimo ir strateginio valdymo, TI įstatymo keitimais papildomos valstybės technologijų ir inovacijų politiką formuojančios ministerijos funkcijos, pavedant jai koordinuoti inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimą ir mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimą.

Kartu su TI įstatymo keitimo projektu teikiami Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MS įstatymas), Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo (toliau – SVVP įstatymas), Inovacijų skatinimo fondo įstatymo (toliau – ISF įstatymas) pakeitimo projektai. MS įstatymo keitimais siūloma nustatyti, kad valstybės mokslo ir studijų politiką pagal apibrėžtą kompetenciją įgyvendina 18¹ straipsnyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija. Vyriausybės įgaliota institucija įgyvendintų mokslo ir studijų politiką mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje. SVVP įstatymo keitimu nustatoma, kad administracines paslaugas smulkiąjam ir vidutiniam verslui vietoj VŠĮ „Versli Lietuva“ teiks VŠĮ Inovacijų agentūra. ISF įstatymo keitimu nustatoma, kad valstybės technologijų ir inovacijų politiką įgyvendinanti institucija – VŠĮ Inovacijų agentūra.

I. Sprendžiama problema	<p>Įstatymų projektų rengimą paskatino tai, kad Lietuvos inovacijų ekosistema vis dar atsilieka nuo kitų panašios istorinės patirties, panašaus išsivystymo ir dydžio valstybių. Pagal kasmet sudaromą Europos Sąjungos (toliau – ES) inovacijų švieslentę Lietuva 2020 m. užėmė tik 19 vietą tarp visų ES valstybių narių. 2021 m. Lietuva švieslenteje vis dar priskiriama prie nuosaikių inovatorių, rezultatai taip pat išlieka žemiau ES vidurkio.</p> <p>Pagal 2019 m. Pasaulio konkurencingumo reitingą Lietuva užėmė 42 vietą iš 141 valstybių pagal gebėjimą vystyti inovacijas. 2021 m. vienu didžiausiu iššūkiu išlieka investicijų į aukštą pridėtinę vertę kuriančius sektorius stoka, kurios būtinos siekiant padidinti darbo našumą ir paskatinti inovacijas. MTEP veiklos finansavimas Lietuvoje nepakankamas, netvarus ir nepastovus. Valstybės biudžeto lėšos, skiriamos MTEP, sudaro 0,3 % BVP, kai ES vidurkis daugiau nei dvigubai didesnis – 0,65 %. Pagal verslo finansinius išteklius, skiriamus MTEP, Lietuva net 4 kartus atsilieka nuo ES valstybių vidurkio (Lietuvoje šis rodiklis sudaro 0,32 % BVP, kai ES vidurkis – 1,21 % BVP). Pagal šį rodiklį Lietuva užima tik 24 vietą tarp 27 ES valstybių¹.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Inovacijas ir technologijas skatinančių funkcijų apjungimas vienoje įstaigoje yra vienas iš dviejų inovacijų reformos žingsnių (toliau – Inovacijų reforma). Inovacijų skatinimo fondo įkūrimas – jau įgyvendintas 2020 m. birželio 26 d. Seimui priėmus Lietuvos Respublikos inovacijų skatinimo fondo įstatymą Nr. XIII-3167. Todėl siekiant sėkmingai įgyvendinti Inovacijų reformą, yra būtinas ir kitas žingsnis – inovacinės veiklos skatinimo funkcijų konsolidavimas.</p> <p>Šiuo metu įgyvendinant Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo 14 straipsnį Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 982 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymą“ įgaliojo MITA atlikti minėtame įstatymo straipsnyje nurodytas Vyriausybės įgalios institucijos funkcijas. MITA yra biudžetinė įstaiga, kuriai taikomas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas Nr. I-1113 ir šiame įstatyme nustatyti apribojimai, (pvz., šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje numatytas draudimas būti kitų juridinių asmenų dalyve). Be to, biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas griežtai reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių</p>

¹ “Eurostat” < https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gba_nabste/default/table?lang=en > [žiūrėta 2021-09-14]

	<p>atlygio už darbą įstatymas. Viešosios įstaigos, kurios savininkas yra valstybė, atveju darbo apmokėjimo reglamentavimas yra kur kas lankstesnis. Atsižvelgiant į tai, planuojama sukurti viešąją įstaigą, kurioje būtų konsoliduotos su technologijomis ir inovacijomis susijusios funkcijos. Tokia juridinio asmens teisinė forma pasirinkta atsižvelgiant į viešosios įstaigos kaip teisinės formos pažangumą ir galimybes lanksčiau įgyvendinti visas su technologijų ir inovacijų skatinimu susijusias funkcijas išlaikant valstybės vienvaldę kontrolę.</p> <p>Perdavus valstybės technologijų ir inovacijų politiką įgyvendinti viešajai įstaigai Įstatymų projektais taip pat siekiama nustatyti mokslo ir studijų politiką įgyvendinančios institucijos teisinį statusą, funkcijas ir viešojo administravimo įgaliojimus.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Dalis agentūrų funkcijų konsolidavimo išlaidų (iki 5 mln. Eurų), skirtų žmogiškųjų išteklių (iki 500 tūkst. Eur), infrastruktūros sukūrimo / įrengimo (iki 4 mln. Eur), tinklaveikos ir kitiems sprendimams (iki 500 tūkst. Eur) bus padengtos iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimui skirtų Europos Komisijos „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės“ lėšų.</p> <p>Inovacijų agentūros steigimui reikalingos valstybės biudžeto lėšos yra suplanuotos 2022-2024 m. Ekonomikos konkurencingumo didinimo programos tęstinėje priemonėje 05-001-01-04-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Europos Komisijos pateiktame 2019 m. Lietuvos ekonomikos vertinime pastebima, kad Lietuva turi didinti darbo našumą, o pagrindinis būdas tai pasiekti – didinti žinioms imlių sektorių, pagrįstų aukštomis darbuotojų kompetencijomis ir pažangiųjų technologijų taikymu, dalį ekonomikoje².</p> <p>Šalies ekonomiką iš esmės sudaro žemesnės pridėtinės vertės pramonė ir paslaugos. Investicijų į pažangiuosius sektorius trūkumą parodo maža dirbančiųjų šiuose sektoriuose dalis. Pagal šį rodiklį Lietuva, kurioje pažangiuose sektoriuose 2019 m. dirbo apie 12,2 procentų užimtų šalies gyventojų, yra paskutinėje vietoje ES, kurios vidurkis yra 18,5 procentų užimtųjų³.</p> <p>Inovacijų kūrimas ir diegimas yra vienas svarbiausių veiksnių, nulemiančių valstybių perėjimą prie pažangios, inovacijomis grįstos ekonomikos. Inovacijų poveikis ekonomikos augimui yra stiprus – naujos idėjos ir technologiniai sprendimai didina produktyvumą, tai leidžia gaminti daugiau aukštesnės pridėtinės vertės prekių ir paslaugų, didėja įmonių pelningumas ir konkurencingumas tarptautiniu lygiu, kuriamos aukštos kvalifikacijos ir gerai apmokamos darbo vietos.</p>

Išsamesni Įstatymų projektų tikslai, uždaviniai ir kiti paaiškinimai pateikti Projekto aiškinamajame rašte.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos

² Country Report Lithuania 2019, European Commission, 2019;

³ Eurostat, 2019 (htec_emp_nat2:high and medium high-technology manufacturing, knowledge-intensive high-technology services, knowledge intensive market services, knowledge-intensive financial services).

Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai pateikiami aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai buvo pateikti išvadoms gauti Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinei atominėi energetikos saugos inspekcijai, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcijai, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Nacionalinei gynybos pramonės asociacijai ir Lietuvos lazerių asociacijai.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba pastabų bei pasiūlymų dėl įstatymų projektų ir Nutarimo projekto neturėjo.

Atsižvelgta, iš dalies atsižvelgta arba neatsižvelgta į pastabas, kurias pateikė Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vilniaus universitetas ir Lietuvos pramonininkų konfederacija.

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacija, Nacionalinė gynybos pramonės asociacija ir Lietuvos lazerių asociacija per nustatytą terminą pastabų nepateikė.

Gauti institucijų siūlymai aptarti 2021 m. rugsėjo ir spalio mėnesiais organizuojuose institucijų pasitarimuose, siūlomus pakeitimus derinome su suinteresuotomis institucijomis darbo tvarka. Į tarpinstitucinio pasitarimo metu suformuotus derinimo pavedimus atsižvelgta.

Įstatymų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, kur suinteresuotos institucijos ir visuomenė galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus.

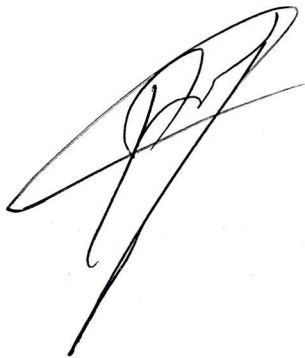
Įstatymų projektus parengė ir teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų ir pramonės departamento (direktorius – Ričardas Valančiauskas, tel. 8 658 88472, el. p. ricardas.valanciauskas@eimin.lt), Inovacijų politikos skyriaus (vedėjas – Edvinas Griksas, tel. +370 659 43059, edvinas.griksas@eimin.lt), vyr. specialistė – Olga Lingaitienė, tel. 8 659 20975, el. p. olga.lingaitiene@eimin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII-1414 2, 6, 7, 10, 11, 14, 15, 18, 19, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 13 lapų.
2. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 18¹ ir 84 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

4. Lietuvos Respublikos inovacijų skatinimo fondo įstatymo Nr. XII-3167 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 11 lapų.
6. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas dėl Įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui, 1 lapas.
8. Derinimo pažyma, 19 lapų.
9. Institucijų išvados dėl projekto derinimo, 27 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė